
Latvijas Lauku telpas attīstības izaicinājumi

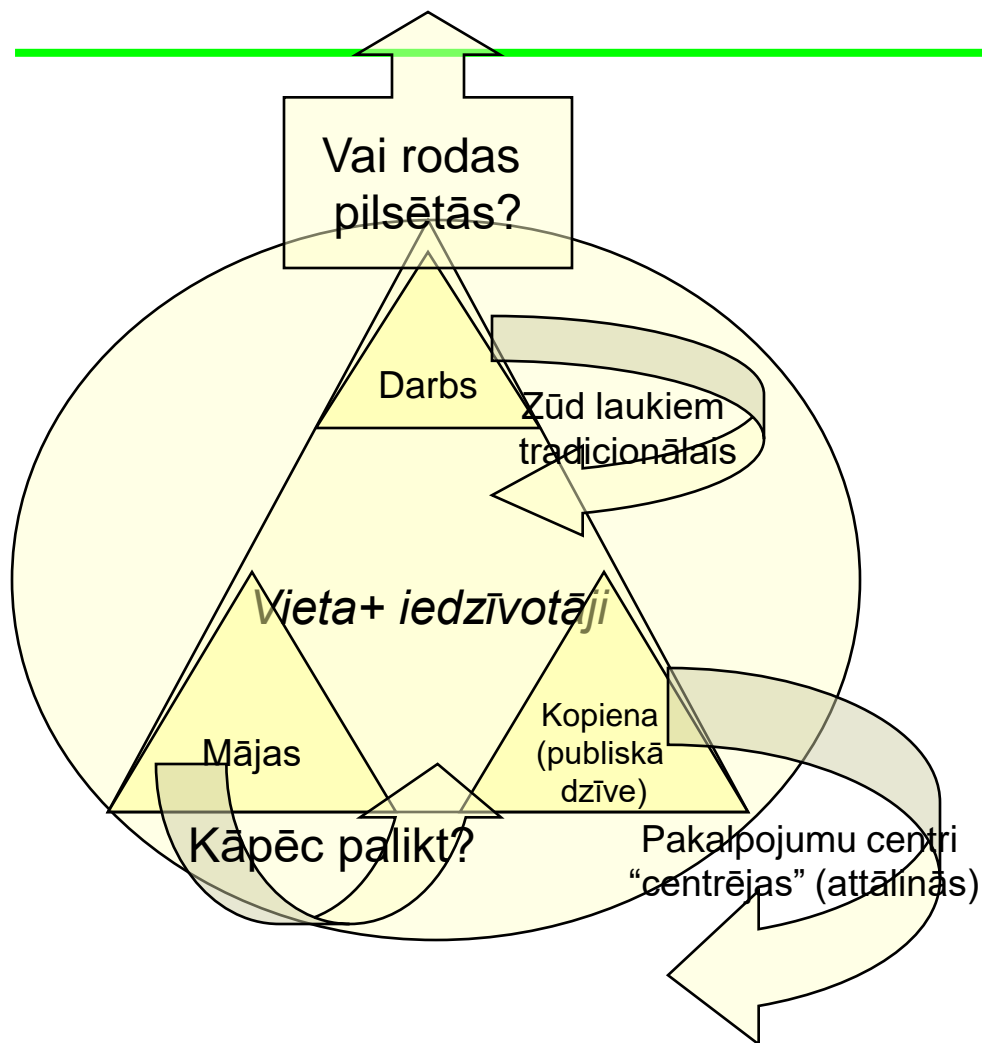
Latvijas Universitāte. Ekspertu seminārs
2015.gada 4.decembris

Lauku telpa politiķu un pētnieku apziņā

- Lauku telpa – izbrīnītas izpētes objekts
 - Prieks par esamību
 - Izbrīns par vēlmi dzīvot labāk
 - Aklums pret cēloņiem
 - Nevēlēšanās mainīt
- Lauku telpa – rezervāts
 - Jāsaglabā senais – struktūras, tradīcijas, kopienas
 - Negatavība pārmaiņām
- Lauku telpa – kopošanās telpa
 - Runājam par sabiedriskām kopienām
 - Nerunājam par biznesa kopienām – parkiem
- Lauku telpa - plānošanas objekts
 - Jā, ir vajadzīgi plāni. Visām teritorijām ir plāni
 - Nav neviena plāna, kas piemērotu teritoriju sarukumam

Lauku attīstība un apdzīvojums: funkciju erozija

Pēc P.Šķiņķa:

- Apdzīvojums = vietas + iedzīvotāji
- Pilnvērtīga apdzīvotā vieta = vienotā, organizētā telpā ietver **3 pamata funkcijas**
 - **darbavieta**
 - **mājas**
 - **publiskā dzīve**
- Ir vietas – dzīvotnes (ciemi, teritorijas, kur ir tikai mājokļi), ir vietas – ekonomiskās darbības vietas
- Jaunajām apdzīvotajām vietām – iztrūkst publiskās dzīves iespēju (infrastruktūra, saiknes), arī darbavietas ir attāli izvietotas

Vai uz lietām skatāmiem skaidrām acīm

- Lauku telpa
 - Pēc būtības atšķirīga no klasikas
- Lauku telpai raksturīgās darbvietas zaudē bāzi.
 - Un pārmaiņas nav gaidāmas
- Valstij nav atvērtas teritorijas attīstības politikas
 - Arī tā ir politika – depopulācijas politika
- Nepabeigta Adm.Ter.Ref
 - Pašvaldības ir sociālās aprūpes centri

Nodarbinātība agrobiznesa industrijā – turpinās strauji samazināties

Analizējām dažādus scenārijus – perspektīvā
darbvieta skaita pārmaiņu novērtēšanai
desmitgadē

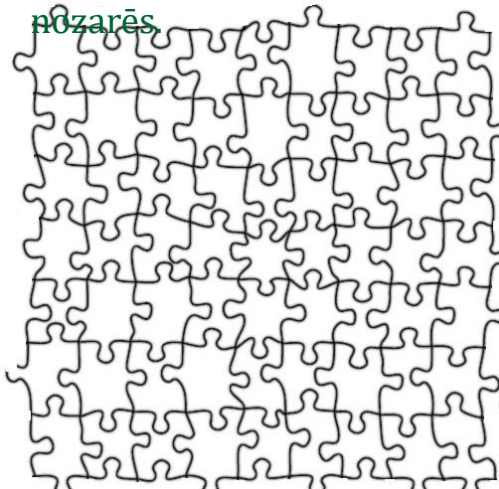
	2009	2020		
		SCO	SC0E	SCE1
Lauksaimniecība, GDV	92.9	28.8	26.4	35.6
Pārtikas ražošana	23.2	17.6	6.1	8.8
KOPĀ	116.1	46.4	32.5	44.4

Un tas ir par ~ 70 tūkst.
nodarbināto mazāk kā 2009.gadā

Agrobiznesa nodarbinātības izmaiņu ietekme uz nodarbinātību laukos

322,7 tūkst. nodarbinātie, t.sk., 203,5 tūkst. nodarbinātie

- 77,5 tūkst. agro primārā sfērā;
- 48,9 tūkst. rūpniecībā (iesk. agro produktu pārstrādi);
- 167 tūkst. pakalpojumu nozarēs

šobrīd

- par 54,2 tūkst. ↓ agro primārā sfērā;
- par 3,3 tūkst. ↓ agro pārstrādē;
- ↓ **riska zonā 61,7 tūkst.** pakalpojumu nozarēs

2020. SC_0

232,6 tūkst. nodarbinātie

- par 45 tūkst. agro primārā sfērā;
- par 1,5 tūkst. ↑ agro prod. pārstrādē;
- ↓ **riska zonā 46,6 tūkst.** pakalpojumu nozarēs

2020. SC_MAX

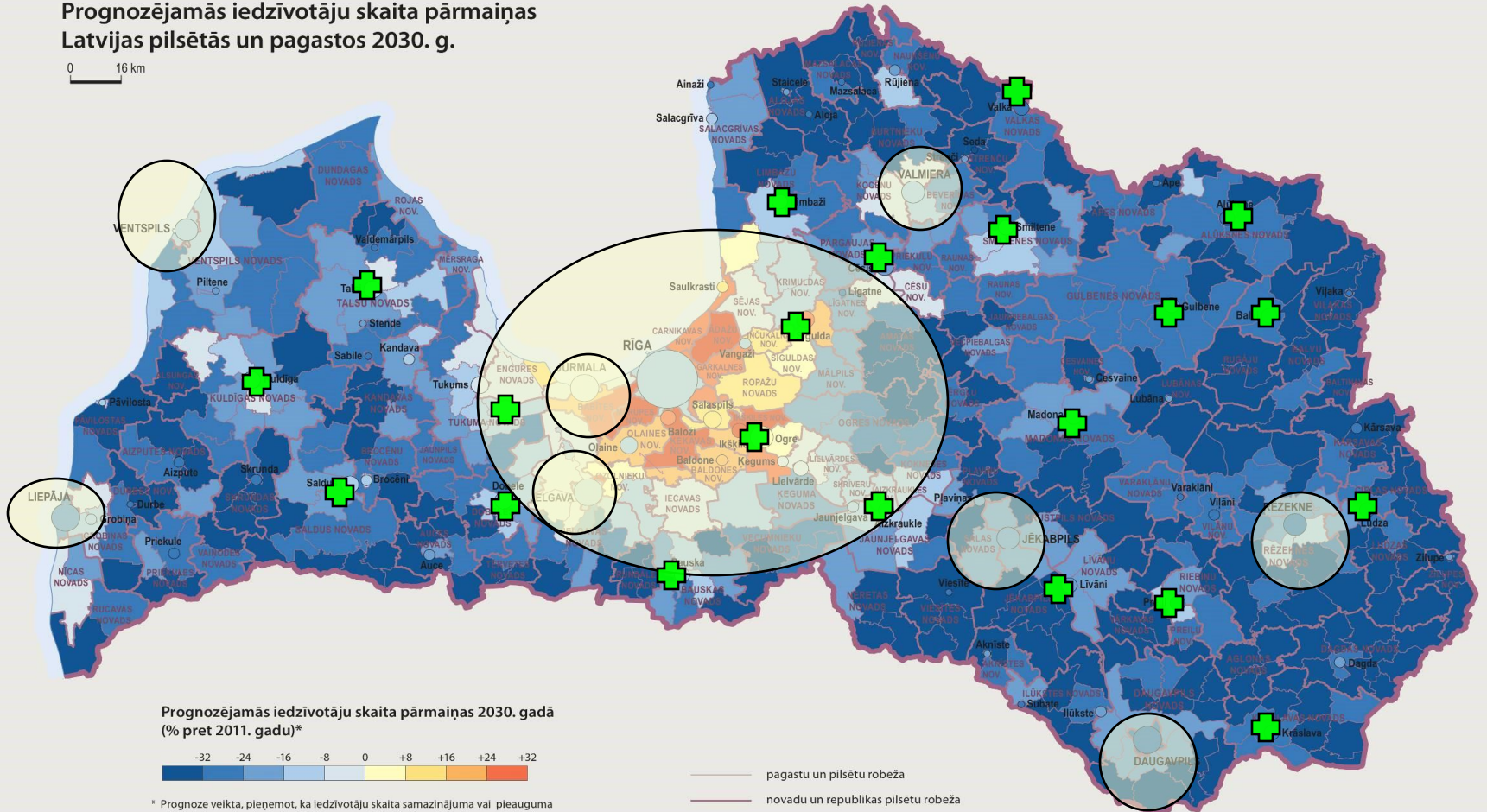
Jautājums sabiedrībai

- Vai lauku sociālekonomiskā apdzīvotība ir Latvijas sabiedrības vērtība?
 - Vai esam gatavi organizēti ieguldīt vismaz tās saglabāšanā?
 - Darbs
 - Pakalpojumi
 - Publiskais transports

Pašlaik (programmā 2030) definētie attīstības centri

Prognozējamās iedzīvotāju skaita pārmaiņas Latvijas pilsētās un pagastos 2030. g.

0 16 km

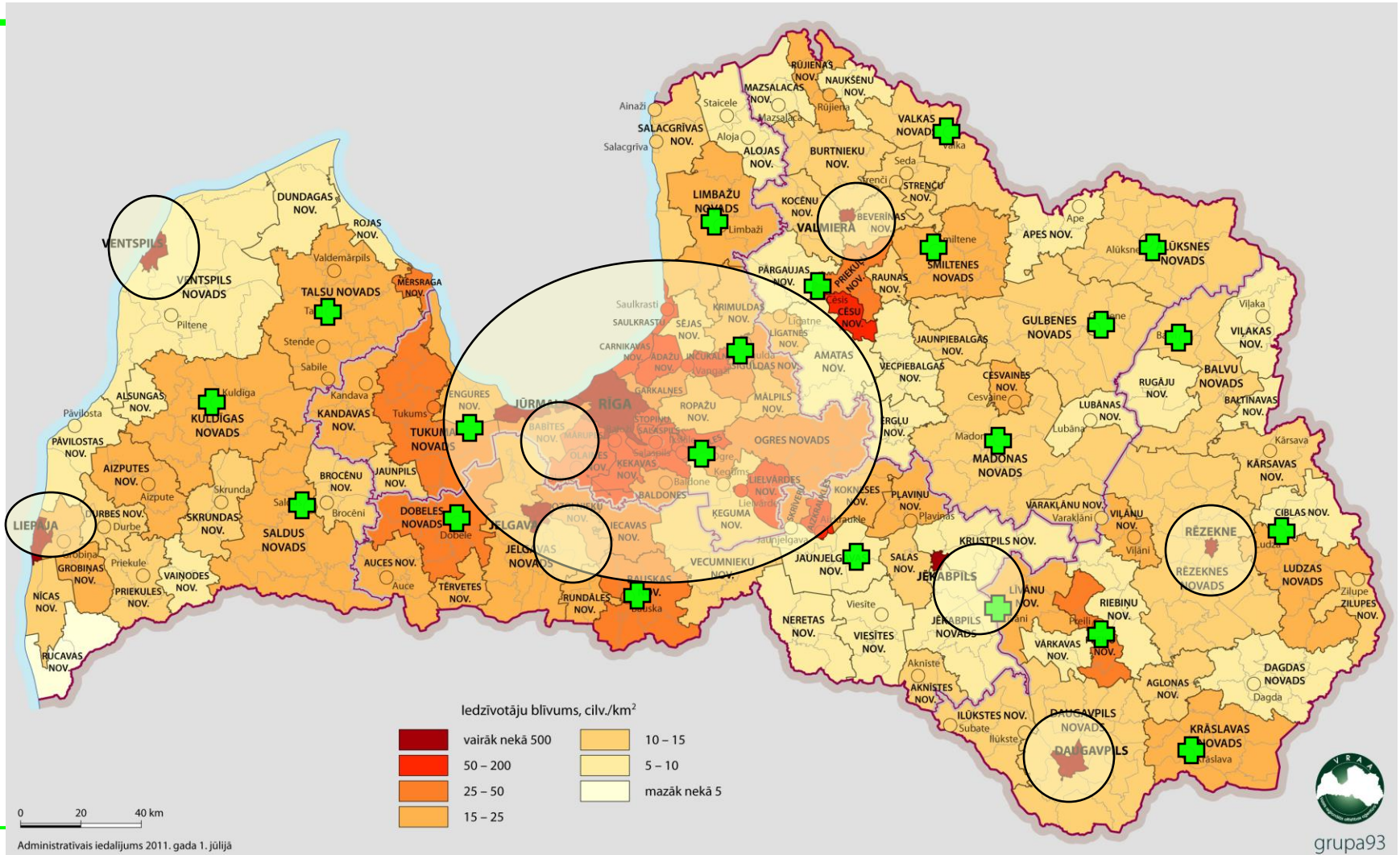

Prognozējamās iedzīvotāju skaita pārmaiņas 2030. gadā (% pret 2011. gadu)*

* Prognoze veikta, pieņemot, ka iedzīvotāju skaita samazinājuma vai pieauguma vidējais temps konkrētā pilsētā un pagastā būtiski neatšķirsies no šī rādītāja laika posmā starp 2000. un 2011. gada tautas skaitīšanām. Minētais periods aptver gan ekonomiskā uzplaukuma, gan lejupslīdes laiku, ietekmējot kā migrācijas, tā dzimstības svārstības valstī. Iedzīvotāju skaita gala aprēķins veikts, piemērojot iedzīvotāju skaita dinamikas pārmaiņu koeficientu 2030. gadam, kas iegūts, analizējot informāciju par izmaiņu tempu Latvijas un Austrumeiropas iedzīvotāju dzimumvecumstrukturā, dzimstībā, fertilitātē, mirstībā (t.sk. zīdaiņu mirstībā), migrācijā u.c., kā arī ekonomiskās izaugsmes prognozes.

Pašlaik definētie attīstības centri

ledzīvotāju blīvums pašvaldību teritorijās 2011. gada sākumā

Sabiedrības izvēle un politiķu lēmumi -
lauku nākotnes reālais pamats.
Arī lēmuma neesamība ir lēmums.
Degradējošs lēmums...

Pateicos par iespēju Jūs uzrunāt !

